

Vård oberoende av egen vilja

Publicerad 4.4.2006.

I situationer då drickandet håller på längre tider utan att anhöriga eller myndigheterna kan påverka personen, hör man sig ofta för om möjligheterna till tvångsvård. I den nuvarande lagen om missbrukarvård är det förhållandevis klart definierat vid vilka tillfällen man kan gripa till tvångsvård. Lagen prioriterar dock tjänster som grundar sig på frivillighet. Om det visat sig att dessa tjänster är otillräckliga eller omöjliga att fullfölja, kan behandling föreläggas på grund av de hälsorisker personen utsätter sig för eller på grund av hans (förmodade) våldsamhet.

Med hälsorisker avses omedelbar livsfara om personen inte upphör med missbruket och får ändamålsenlig behandling, eller att det föreligger risk för en skada som kräver omedelbar medicinsk behandling. Vårdföreskriften gäller under högst fem dygn och förutsätter beslut av två läkare.

Med stöd av ett våldsamhetsperspektiv kan socialchefen i kommunen, utgående från socialarbetarens utlåtande eller med dennes samtycke, fatta beslut om vård mot egen vilja under högst fem dygn. Beslutet underordnas länsrättens fastställande men kan verkställas omedelbart. Ett sådant beslut fattas då individen till följd av drogmissbruk genom våld utsätter sin familjs eller någon annans hälsa för fara, hotar deras trygghet eller mentala utveckling. Med våld avses utöver direkt fysisk misshandel även en annan persons frihetsberövande, hot eller tvång.

Som våld räknas även upprepat psykiskt våld mot barn. Till exempel hot om misshandel, att isolera barnet från jämnåriga eller upprepat störa barnets nattsömn kan i värsta fall ha karaktären av psykiskt våld. Om det visar sig att fem dygn är en alltför kort vårdtid kan länsrätten utgående från socialnämndens framställning ålägga personen vård på grund av våldsamhet i högst trettio dygn.

Barn under 18 år föreskrivs inte vård utan särskilda skäl. Åtgärden måste vara mycket väl grundad ur barnets synvinkel och bevaka barnets intressen. Oftast är dock insatser enligt barnskydds- och mentalvårdslagen lämpligare ur barnets synvinkel i situationer då den unga använder droger.

När man tar till tvångsåtgärder bör det alltid innebära ett speciellt engagemang för att hjälpen och stödet blir intensivare än normalt. Insatser som genomförs med tvång löser inte problemen i sig. I bästa fall ger de lite förlängd tid så att det omedelbara våldet och cirkeln av missbruk- och självdestruktivitet bryts. För att inte problemen ska förvärras längre fram är det vanligen nödvändigt med täta kontakter mellan klienten, hans familj och myndigheterna.

Närmare information om tvångsvård enligt lagen om missbrukarvård ger hälsocentralen och de sociala myndigheterna på din ort.

Olavi Kaukonen

VD

A-klinikstiftelsen

link

Källa till webbadress: <https://paihdelinkki.fi/sv/databank/informationssnuttar/behandling-av-missbruksproblem/vard-oberoende-av-egen-vilja>